

2014-06-18

Planarkitekt
Daniel Niklasson
0490-25 40 63
daniel.Niklasson@vastervik.se

Fastställelse av underlagsmaterial för kulturhistoriskt värdefulla områden med anledning av ändringar i plan- och bygglagen samt uppdrag ta fram ett förslag moderniserat planeringsunderlag för kulturmiljöfrågor

Bakgrund

Den 2 juli 2014 ändras plan- och bygglagen (PBL) med nya regler om åtgärder som kan genomföras utan krav på bygglov. Syftet med förändringarna är att förenkla regelverket så att kravet på bygglov inte ställs mer än motiverat. I vissa områden kommer dock fortfarande krav på bygglov att ställas. Exempel på sådana områden är i nära anslutning till järnväg, flygfält, militära anläggningar m.m. Dessutom ställs krav på bygglov inom områden som inom kommunen utgör en värdefull miljö.

Idag saknar kommunen ett modernt planeringsunderlag som stöd för att göra bedömningar kring åtgärder i värdefulla miljöer. Kommunens kulturmiljövårdsprogram är fastställt 1986 och under de närmare 30 år som förflutit sedan programmet togs fram har stora förändringar skett. Miljöer har förändrats och miljöer som inte ansågs skyddsvärda då anses vara det idag. Typexempel kan vara ”modernare” arkitektur från 1940-1960-talen liksom industrisamhällets kulturarv. Samtidigt har kulturmiljövårdens syn på förändringar ändrats från ett rent bevarande till ett mer utvecklande och levandegörande av miljöerna vilket också påverkar bedömningar.

En av Västerviks mer kända kulturmiljöer – Båtsmansstugorna. Ett område som bör utgöra värdefull miljö och där fortsatt krav på bygglov för bygglovbefriade bör gälla.

Samhällsbyggnadsenheten har tillsammans med Miljö- och byggnadskontoret konstaterat att det inför ändringen av Plan- och Bygglagen som träder i kraft den 2 juli 2014 uppstår en otydlighet vilka områden som kan anses utgöra en värdefull miljö i kommunen. För allmänheten blir det svårt att få kunskap om och själv bilda sig en uppfattning om den egna fastigheten ingår i en värdefull miljö.

Det bör noteras att vid anmälan av bygglovbefriade åtgärder alltid skall göras en bedömning om åtgärden är bygglovpliktig, exempelvis genom att åtgärden planeras att genomföras inom en värdefull miljö. Denna bedömning skall göras i varje enskilt fall och är även möjlig att överklaga för den enskilde. Som stöd för denna bedömning krävs dock ett underlagsmaterial och riktlinjer på översiktlig nivå.

Vissa områden och byggnader är självklara som värdefulla miljöer som exempelvis byggnadsminnen och områden som utpekats med skydds- eller varsamhetsbestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser.

I avvaktan på att kommunens kulturmiljövårdsprogram uppdateras bör följande områden anses utgöra värdefulla miljöer (siffran anger objektnummer i kulturmiljövårdsprogram för Västerviks kommun 1986)

Dalhems församling

- 2. Fagerdals kulturobjekt
- 14. Larums kulturmiljö
- 15. Dalhems kulturmiljö
- 36. Olstorps kulturmiljö

Ukna församling

- 3. Ekeviks karaktärsområde
- 5. Kolsebo kulturmiljö
- 7. Kolsebro kulturmiljö
- 10. Ängkullens kulturmiljö
- 11. Tjustad kulturmiljö
- 12. Tyllinge kulturmiljö
- 18. Kasinge kulturmiljö
- 19. Hula kulturmiljö
- 22. Ukna kulturmiljö
- 23. Stensnäs kulturmiljö
- 26. Ravenäs kulturmiljö

Västra Eds församling

- 21. Blidstena kulturmiljö
- 25. Vinäs kulturmiljö och –objekt
- 27. Forsby kulturmiljö

Odensvi församling

- 29. Boda kulturmiljö
- 30. Odensviholms kulturmiljö
- 31. Odensvi prästgårds kulturmiljö
- 32. Strömstads kulturmiljö

61. Ogestads kulturmiljö

Gamleby församling

- 35. Löckerums kulturmiljö
- 68. Kasmirborgs kulturmiljö
- 69. Centrala Gamleby
- 70. Lugnets kulturmiljö
- 71. Ekängens kulturmiljö

Överums församling

- 38. Överums bruks s kulturmiljö
- 39. Ryvenäs kulturmiljö
- 74. Olserums kulturmiljö

Västra Eds församling

- 41. Stora Björka kulturmiljö
- 43. Härnums kulturmiljö
- 46. Edsbruks kulturmiljö
- 48. Stora och Lilla Hällebergs kulturmiljö
- 49. Hälgenäs karaktärsområde
- 50. Tinderedsnäs kulturmiljö
- 51. Djursnäs kulturmiljö
- 55. Vråka kulturmiljö
- 57. Hellerö kulturmiljö

Blackstads församling

- 60. Trästads kulturmiljö
- 94. Hultserums kulturmiljö

Hallingebergs församling

- 64. Hallingebergs kulturmiljö
- 97. Hulthorvas kulturmiljö
- 100. Hults kulturmiljö
- 123. Ankarsrums bruks kulturmiljö

Lofta församling

- 72. Nygårds kulturmiljö
- 76. Gurstens kulturmiljö
- 78. Lofta kulturmiljö
- 79. Stengårdsnäs kulturmiljö
- 81. Ottinge kulturmiljö
- 82. Gökstads kulturmiljö
- 83. Åkerholms kulturmiljö

Loftahammars församling

- 84. Bjursunds kulturmiljö
- 88. Bredvassa kulturmiljö
- 89. Aleglo kulturmiljö
- 90. Hulöhamn kulturmiljö

- 91. Väderskärs kulturmiljö
- 110. Källviks kulturmiljö
- 111. Stora Grindö kulturmiljö
- 112. Smågö kulturmiljö
- 113. Stora Hallmare kulturmiljö
- 114. Städscholmens kulturmiljö
- 115. Hasselö kulturmiljö
- 116. Sladö kulturmiljö

Törnsfalls församling

- 101. Blekhems kulturmiljö
- 102. Tegeltorps kulturmiljö
- 104. Törnsfalls kulturmiljö
- 105. Dröppshults kulturmiljö

Hjorteds församling

- 119. Yxereds kulturmiljö
- 120. Hässeltulls kulturmiljö
- 150, 151. Hjorteds kulturobjekt
- 152. Getterums karaktärsområde
- 153. Gissebo karaktärsområde
- 154. Österhults karaktärsområde
- 156. Glasbackens och Höjdens kulturmiljöer

Gladhammars församling

- 126. Fårhults kulturmiljö
- 127. Valstads kulturmiljö
- 134. Lunds by kulturmiljö
- 135. Gladhammars kulturmiljö
- 137. Gunnebo kulturmiljö
- 138. Sundsholms karaktärsområde
- 139. Brunnsö kulturmiljö
- 162. Kilmare kulturmiljö

Västrums församling

- 141. Västrums prästgårds kulturmiljö
- 142. Västrums kulturmiljö
- 147. Händelöps kulturmiljö
- 148. Nävelsö karaktärsområde
- 149. Marsö karaktärsområde
- 157. Helgerums kulturmiljö
- 158. Västra Eknö kulturmiljö

Västerviks församling

- 131. Västerviks kulturmiljö
- 132. Gränsö kulturmiljö

Samtidigt bör Samhällsbyggnadsenheten få i uppdrag att i samverkan med Miljö- och byggnadskontoret och Kulturenheten ta fram ett förslag på hur ett moderniserat planeringsunderlag

för kulturmiljöfrågor ska kunna tas fram och implementeras i kommunens plan- och byggverksamhet.

Samhällsbyggnadsenheten har gjort följande bedömning:

- I avvaktan på att kommunens kulturmiljövårdsprogram uppdateras bör ovanstående områden anses utgöra värdefulla miljöer (siffran anger objektnummer i kulturmiljövårdsprogram för Västerviks kommun 1986)
- ett moderniserat planeringsunderlag för kulturmiljöfrågor behöver tas fram och implementeras i kommunens plan- och byggverksamhet.

Förslag till beslut

- I avvaktan på att kommunens kulturmiljövårdsprogram uppdateras bör ovanstående områden anses utgöra värdefulla miljöer (siffran anger objektnummer i kulturmiljövårdsprogram för Västerviks kommun 1986)
- Samhällsbyggnadsenheten får i uppdrag att i samverkan med Miljö- och byggnadskontoret och Kulturenheten ta fram ett förslag på hur ett moderniserat planeringsunderlag för den fysiska planeringen för kulturmiljöfrågor ska kunna tas fram och implementeras i kommunens plan- och byggverksamhet.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Daniel Niklasson
Planarkitekt